

مانیفست (اساسنامه) سازمان حزب الله

بسم الله الرحمن الرحيم

"هیچ قومی را که ایمان به خدا و روز رستاخیز دارند نمی‌یابی که با دشمنان خدا و رسولش دوستی کنند، هر چند پدران یا فرزندان یا برادران یا خویشاوندانشان باشند؛ آنان کسانی هستند که خدا ایمان را بر صفحه دل‌هایشان نوشته و با روحی از ناحیه خودش آنها را تقویت فرموده، و آنها را در باغهایی از بهشت وارد می‌کند که نهرها از زیر (درختانش) جاری است، جاودانه در آن می‌مانند؛ خدا از آنها خشنود است، و آنان نیز از خدا خشنودند؛ آنها «حزب الله» اند؛ بدانید «حزب الله» پیروزان و رستگارانند. " (مجادله 22)

پروردگارا! صبر بر ما نازل کن، قدم هایمان را ثابت نگهدار و ما را در برابر جمعیت کافران یاری بفرما!

حمد بر خدای مالک شب و روز که ما را با اسلام آشنا ساخت. حمد بر خدایی که از همه چیز و از همه کس بی نیاز است. خدایی که هیچ چیز از ایشان مخفی نمی ماند و آگاه از روان دل آدم است. از آن نهان هایی که انسان نه حرفی و نه کلمه ای از آن را تعریف کرده است؛ با مخیر ساختن اراده ی جزئی انسان در انتخاب خیر و شرّی که در تجلی ایشان مؤثر است، او را امتحان می کند.

حمد بر خدایی که ما را موفق ساخته است که در دو راهی خیر و شرّ، اسلام را انتخاب کنیم. دینی که در عمق روح انسان بدون اینکه جبری باشد قرار گرفته است. اگر خیر و شر شکافته شوند این هر دو در نهایت به اسلام و کفر؛ ایمان و انکار؛ حق و باطل؛ عدالت و ظلم حاصل و در نتیجه مشاهده خواهد شد که به حقیقت بزرگی چون بهشت و جهنّم تبدیل می شوند. خدایی که خوبی و بدی، خیر و شر را خودش آفریده و انتخاب خیر و پیروی از حق را نصیبمان کرده و در برابر سربازان ظلمت و تاریکی، ما را در گروه سربازان نور و روشنایی که برای اسلام مبارزه می کنند قرار داده است، سپاس می گوئیم. آن خدایی که ما را از بین مخلوقات

انسان و برای انسانیت، امت نیک قرار داده و در عصر ما از میان امت مظلوم و پراکنده ما را در جایگاه و مسئولیت پذیری چون تبعیت از طایفه ای که در برابر کفر قد علم کرده و تا روز قیامت بر حق ثابت قدم است آشنا ساخته است، هر چه قدر حمد بگوییم باز هم کم است.

خدا حکیم است و برای هر چیز اجر و پاداشی آفریده است. در کارهایش اسراف، کمبود، فزونی و پراکندگی وجود ندارد. خدا کار بیهوده انجام نمی دهد. همه چیز اجر و پاداش دارد. جزا و مکافات هر یک، نتیجه ی اعمال انجام شده اند. هیچ چیز، بدون رنج و زحمت به دست نمی آید. هر چیز و هر کاری یک خرج، یک ارزش و یک سرمایه گذاری می خواهد. البته باید قبول کرد که به دوش گرفتن دعوت و مبارزه برای اسلام نیز تاوانی دارد. مسئولیت پذیری در این راه و به خصوص داوطلب شدن، مستلزم محروم گشتن از بعضی چیز های شخصی و متحمل شدن بعضی سختی ها و رنج ها است. این سختی ها، رنج ها و محرومیت ها؛ تنها پاداش، قیمت و بهای آن تکلیف هایی است که پذیرفته شده است. بنابراین برای انجام تکلیف به بهترین شکل و انجام رفتارهای شایسته، ارزشمند شدن و تاوان پرداختن می خواهد.

تنها بعد از آن است که خداوند متعال، پاداش سختی ها و سرمایه گذاری هایی را که به علت مسئولیت پذیری و انجام تکلیف صورت گرفته را هم در دنیا و هم در آخرت خواهد داد. در این دنیا بنا نهادن و موثر شدن در سازماندهی مبارزه و یک عضو حل شده در آن؛ به ارث گذاشتن راه حسنه برای نسل های آینده و شریک شدن در همه ی این اعمال حسنه و در آخرت هم به دست آوردن رضای الهی را همراه دارد. حمد بر خدای هستی که همه ی این نعمت ها، نیکی ها و خوبی هارا به ما عطاء نموده است.

سلام بر امام متقیان، رهبر مجاهدان، اشرف، افضل و اکرم مخلوقات و رحمت برای عالمیان حضرت محمد علیه الصلوة و السلام باد. سلام و صلوات بر اهل بیت و اصحابشان باد که آنان در مقابل جهان ظلم و ستم عدالت خواهان و نورافشان دنیای تاریکی بودند و برای رسیدن نعمت اسلام به ما، زحمات فراوانی کشیدند. سلام بر شهدای امت باد آن امت

مظلومی که دچار حملات ، تقسیم بندی و غارت جهان کفر و استکبار شدند؛ و سلام بر مجاهدانی که در زندان های کفر به سر می برند؛ و سلام به مبلغانی که برای رساندن پیام ابدی اسلام به جهانیان آماده ی جان فشانی هستند.

پروردگارا! حق را به صورت حق نشانمان ده و تابعیت از حق را نصیبمان کن. باطل را نیز به صورت باطل نشان ده و دوری از باطل را نصیبمان کن. (رهبر حزب الله شهید حسین ولی اوغلو 1994)

هدف آفرینش و مبارزه ی توحید

تاریخ بشر از حضرت آدم که اولین انسان و در عین حال اولین پیامبر است، شروع می شود. اولین انسان در عین حال به عنوان اولین پیامبر مأموریت یافته است. تاریخ مبارزه ی توحید که پیامبران الهی رهبری آن را بر عهده داشتند، بدین وسیله شروع شده و ادامه یافته است. تا زمان خاتم الانبیا حضرت محمد علیه صلاة و السلام، در مقاطع و دوره های مختلف بنا بر نیاز جامعه ی آن روز، خداوند برای اقوام مختلف پیامبرانی را فرستاده است. پیامبران علیهم السلام برای ابلاغ یکتاپرستی، معرفی پروردگارشان، تبیین حقایق هستی و زندگی، آشنا ساختن با تکالیف عبودیت و ملزومات بندگی و راهنمایی برای نجات و آزادیشان فرستاده شده اند. خداوند متعال، انسان ها را برای آزمون زندگی در جهان آفریده است و هیچ وقت آنها را به حال خودشان رها نکرده و بدون رهبر و راهنما نگذاشته است. " همانا پیش از تو نیز پیامبرانی را به سوی امت هایی به رسالت فرستادیم. " (الانعام 42)

از حضرت آدم تا خاتم النبیین حضرت محمد علیه صلاة و السلام اساس دعوت و آیین همه ی پیامبرانی که در طول سلسله پیامبری فرستاده شده اند یکی است. همه ی آنها، عقاید و باورهای توحید را به انسان ها تبلیغ کرده اند و آنان را از کفر و شرک بر حذر ساخته اند. جز به خدای تبارک و تعالی که ربّ العالمین است بندگی کردن به هر کس دیگر را نهی کرده و شرک نورزیدن را امر کرده و در این راستا مبارزه کرده اند. "ما در هر امتی رسولی برانگیختیم

که: «خدای یکتا را پرستید؛ و از طاغوت اجتناب کنید!» (النحل 36)

دین اسلام، به صورت آخرین دین تکامل یافته ی این سلسله و آخرین حلقه ی پیام الهی به بشریت عرضه شده است.
"امروز، دین شما را کامل کردم؛ و نعمت خود را بر شما تمام نمودم؛ و اسلام را به عنوان آیین (جاودان) شما پذیرفتم" (المائدة 3)

بنابراین مسؤولیت ادامه دادن مبارزه ی توحید که از حضرت آدم تا حضرت محمد علیه الصلاة والسلام ادامه یافته و در این مدت طولانی پیامبران رهبری آن را به عهده داشته اند، بعد از این به دوش مسلمانانی که پیرو خاتم النبیین هستند گذاشته شده است. چون از این به بعد وحی و پیامبری نخواهد آمد، پیروی از دین و آیین غیر از اسلام، پذیرفته نخواهد شد. به لطف و رحمت خداوند سبحان و متعال، مسلمانان زیر بار مسؤولیت امر به معروف و نهی از منکر قرار داده شده اند و از ایشان خواسته شده است که وظیفه ی ایفای تبلیغ و دعوت به اسلام را انجام دهند. بدینوسیله با انجام این تکلیف توسط مسلمانان، دعوت به اسلام و مبارزه در این راه تا قیامت ادامه خواهد داشت.

ایدئولوژی و سیستم های بشری

همه ی ایدئولوژی و سیستم های بشری که در طول تاریخ بشر به وجود آمده اند حاکمیت محدودی داشته و بعد از مدتی یا به فراموشی سپرده شده یا رها گشته و یا اینکه تغییر یافته و از صحنه ی تاریخ پاک شده اند. این سیستم ها در دوران حاکمیت خود نتوانسته اند راه حل های ماندگاری که برای بشر مفید و بشر را به آزادی و خوشبختی برساند ارائه دهند. بالعکس، این سیستم ها به بشریت؛ تلخی، اشک و ظلم های بزرگی چشانده اند. این یک حقیقت است که جنبه های اندک مفیدی هم که در این سیستم ها وجود دارد از آیین های الهی و پیام های پیامبران نشأت گرفته و تأثیر پذیرفته است. از این روی، پیام های الهی که به وسیله ی وحی به پیامبران ارسال شده اند تا به امروز تداوم داشته و باقی مانده اند.

همین طور در سیستم های بشری امروزه نیز بی عدالتی، بی قانونی، استثمار، بی بند و باری، اشغال و غارت حکم فرما است و شرافت انسان زیر پا قرار گرفته است. از آنجا که این سیستم ها خلاف فطرت بشر هستند نه تنها راه حل کاملی به مشکلات بشر و جامعه ارائه نداده اند، بلکه مشکلات را سنگین تر هم کرده اند. این ایدئولوژی ها به نفع بشریت چیزی ندارند که عرضه کنند. زیرا این سیستم ها از پیام های الهی، اخلاق، اصالت و فضیلت محروم هستند. برخلاف سبب آفرینش، بشر را به طرف نفس، شهوت، هوا و هوس سوق داده، طرز تفکر و زندگی که مقام و ثروت را به شکل یک بت می پرستند به مردم القاء کرده اند. این یک حقیقت انکار ناپذیر است که با وجود همه ی پیشرفت های سرسام آور قرن بیست و یکم در عرصه ی فن آوری و علم و برخوردار بودن از امکانات نامحدود، این سیستم ها نتوانسته اند آسایش و رفاه را برای بشر به ارمغان بیاورند. امروزه در جهان، همه ی چالش های موجود از جمله مشکلات مردمان مستضعف، از سیستم و ایدئولوژی های بشری که می خواهند بر جهان سلطه داشته باشند سرچشمه می گیرد. علت استثمار، تبعیض، بی قانونی و بی عدالتی که ملت ها و توده های مردم با آن روبرو هستند همین سیستم های فاسدند. اگر امروز آزادی، استقلال و شرافت ملت ها و توده های مردمی با تهدید روبه رو است و به مشکلات شدید اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ملی و اخلاقی گرفتار شده اند؛ علت اصلی همه ی این مشکلات و تهدیدها سیستم های غیر اسلامی و سردمداران ظالم و مستکبری هستند که امروز بر جهان و ملت ها سلطه دارند.

علت همه ی مشکلات فاصله گرفتن از اسلام است.

به وسیله ی وحی الهی، اسلام به عنوان آخرین دین بر حضرت پیامبر علیه الصلاة و السلام نازل شد. ایشان به مدت 23 سال فرامین الهی که از خداوند می گرفت را هم تبلیغ می کرد و هم در زندگی شخصی و اجتماعی پیاده می کرد. پیامبر علیه الصلاة و السلام در همه ی سطوح زندگی جامعه ی آن روز، انقلابی را به وجود آورد و در نتیجه یک دولت اسلامی و سیستم حکومتی کامل را بنا نهاد که در طول تاریخ بشر بی نظیر بوده است.

ولی بعد از خلفای راشدین در حکومت اسلامی و سیستم و نظامی که حضرت پیامبر علیه الصلاة و السلام آن را بنا نهاده بود انحرافات به وجود آمد. بدین ترتیب در عرصه ی مدیریت و سیاست به تدریج از اصل اسلام و سیستم نبوی فاصله گرفتن آغاز شد. در دوره های بعد، اکثر حکومت هایی که بر سر کار آمدند؛ ساختار سیاسی و اجتماعی را که اساس نظام و حکومت اسلامی را تشکیل می دهد یا کاملاً کنار گذاشتند و یا اینکه با عمل کردن به قسمتی از آن و کنار گذاشتن قسمت دیگر، به تدریج اسلام را از صحنه ی سیاسی و اجتماعی دور ساختند.

این عملکردهای غلط و نادرست؛ در دوره های بعد اساس جدایی دین از سیاست را شکل داد و در نتیجه ی این روند، امت اسلام از هم پاشید. به جای آن، دوره ی حکومت های سلطنتی، پادشاهی، ملی گرایی، قبیله ای، خانواده ای، دیکتاتوری و تک حزبی آغاز شد. همزمان در این دوره، در اکثر سرزمین های اسلامی، نظام های غیر اسلامی، دیکتاتوری، سکولار، مستبد و خفقان حاکم شدند. ویژگی های مشترک همه ی این رژیم ها دشمنی با اسلام و اندیشه ی حکومت اسلامی بوده است. به طوری که در تمام سرزمین هایی که این رژیم ها حاکم بوده اند درخواست حکومت اسلامی و اسلام ناب، بزرگ ترین جرم به شمار رفته و در برابر مسلمان های مبارز، سیاست بی رحمانه ای برای سرکوب آنها به کار گرفته شده است.

در نتیجه علت اصلی مشکلات و چالش هایی که امت اسلام امروز، با آن روبرو و مواجه هست، فاصله گرفتن از اسلام ناب و سیستم حیات بخش الهی می باشد.

به همین دلیل برای حل مشکلاتی که در سطح امت، کشور و قوم با آن روبرو هستیم جز در آغوش گرفتن اسلام و برگشت به اسلام ناب و تنها راه حل قرار دادن فرامین الهی راه حل دیگری نداریم.

"و هر کس جز اسلام آیینی برای خود انتخاب کند، از او پذیرفته نخواهد شد؛ و او در آخرت از زیانکاران است. "
(آل عمران 85)

تنها اسلام می تواند یک جامعه ی مسلمان را رهبری کند

بر خلاف همه ی رژیم ها و سیستم های بشری، همه ی دوستان و دشمنان اسلام می دانند و قبول دارند که تا به امروز برای پیشرفت بشر، تمدن، اخلاق، رفاه، عدالت اجتماعی؛ اسلام ارزش های بسیاری را به ارمغان آورده و به جامعه عرضه کرده است.

همه ی معارف و معلومات تاریخی، عقلانی، علمی و وحی به ما نشان می دهد که برای آزادی، نجات، سعادت و خوشبختی بشر، بهترین راه و سیستم زندگی، عقیده ی توحید و منظومه ی حیات است که از پیامبران علیهم السلام تا به امروز رسیده است. این یک حقیقت انکار ناپذیر است که آخرین حلقه ی این سلسله، دین اسلام است که به وسیله ی حضرت محمد علیه الصلاة و السلام به ما رسیده است. علی رغم همه ی تهاجم و دشمنی هایی که در طول قرن ها از طرف سیستم های بشری بر علیه اسلام صورت گرفته است، کوچکترین تغییری در اسلام و انحرافی در پیامش ایجاد نشده است. ادامه یافتن اسلام ناب تا به امروز، اثبات کننده ی این است که اسلام آیینی فراتر از یک قرن و یا یک مقطع زمانی است.

باوجود همه ی این براهین قطعی و نور توحید خاموش ناپذیر و سیستم حیات بخش اسلام برای آزادی و نجات بشریت به خصوص برای جامعه ی مسلمانان؛ پیروی از راه، روش و نظام های دیگر و از آنها مدد و یاری جستن کاملاً بیهوده و مانند دویدن به دنبال سراب است. برای نجات و حل مشکلاتی که از یک رژیم طاغوتی و بشری سرچشمه می گیرد، تمسک جستن به یکی دیگر از سیستم های طاغوتی و بشری، با عقل و منطق کاملاً تناقض دارد.

مردم ما و جامعه ی ما قرن ها پیش با اسلام مشرف شده، اسلام را در زندگی و فرهنگ خود به عنوان یک عنصر اساسی قرار داده، برای رساندن پیام اسلام به دیگران و توسعه دادن حاکمیت اسلام به جامعه ی بشری ایثار و فداکاری های زیادی انجام داده است. اگر امروز برای آزادی و پیشرفت این مردم مبارزه ای در پیش گرفته شود، تنها بر اساس معیار و الگو قرار دادن اسلام امکان پذیر است. رهبریت و

اساس این مبارزه را جز اسلام هیچ آیین و ایدئولوژی نمی تواند به عهده بگیرد.

سیاست های ظالمانه ی نظام سکولار

به قدرت رسیدن کمالیست ها و با تأسیس رژیم سکولار کمالیست در ترکیه، جنگی علیه اسلام، مقدّسات و ارزش های اسلامی آغاز شده و برای برکنار کردن اسلام از حکومت و زندگی جامعه تلاش های زیادی صورت گرفته است. بعد از سر کار آمدن ایدئولوژی کمالیستی، مردم مسلمان کُرد و ترک به غیر اسلامی و استبدادی بودن این سیستم پی بردند و نارضایتی و مخالفت خود را آشکار ساختند. به خاطر همین مخالفت ها، مسلمانان؛ ظلم های زیادی دیده، با قتل عام ها مواجه شده، سرزمینشان به آتش کشیده شده، دارایی شان به یغما رفته، خیلی از رهبران و علمایشان از طرف دادگاه های نظامی به دار آویخته شده و خیلی ها از زادگاهشان به نقاط دور افتاده تبعید شده و ظلم و فشارهای بسیاری را متحمل شده اند.

مسلمانان کُرد در نتیجه ی تبعیض نژادی و سیاست های میهن پرستی رژیم کمالیست با ظلم های مضاعفی مواجه شده اند. از آغاز رژیم کمالیست که ملی گرایی ترک را اساس ایدئولوژی خود قرار داده بود، جز ترک ها نژاد دیگری و جز زبان ترکی زبان دیگری را نپذیرفته و زبان های دیگر اقوام را منکر شده است. همه ی مردم را ترک معرفی کرده و ترک دانسته است.

از بدو تأسیس تا به امروز، حق انسانی و اسلامی مردم مسلمان را غصب کرده و هر نوع فشار، تبعیض، انکار، استحاله و سیاست ظالمانه را اعمال کرده و همچنان به این سیاست ادامه می دهد. طبعاً این دشمنی دین و تعصب ملی گرایی و نژاد پرستی، بستر مشکلات بزرگ سیاسی و اجتماعی را فراهم آورده و همیشه مردم و سیستم را در برابر هم قرار داده است.

عواملی که تأسیس سازمان حزب الله را فراهم ساختند

عوامل متعددی هستند که منجر به تأسیس حزب الله شده اند. این عوامل مهم عبارتند از؛ مشکلات و چالش های آن دوره که در سطح امت و به خصوص در کردستان شکل می گرفته اند، گسترش یافتن ایدئولوژی های الحادی و الگو قرار دادن آن برای توده های مردم، دور ساختن مردم مسلمان به خصوص نسل جوان از اسلام به واسطه این ایدئولوژی ها، انداختن مردم به دامان ایدئولوژی های ماتریالیستی و مطرح کردن نظریه ها و ادعاهایی از قبیل؛ اسلام نمی تواند مشکلات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی یک جامعه را حل و فصل کند، امروزه برای اداره و مدیریت جامعه و حکومت کردن نمی تواند الگوی مناسبی باشد، اسلام یک دینی است که هزار و چهارصد سال پیش آمده و دوران خودش را گذرانده و پشت سر مانده، دین مثل مواد مخدر توده ها را سست و بی حس می سازد، دین ساختاری تخیلی می باشد و به همین خاطر نمی تواند جنبش ها و سازمان های سیاسی، اجتماعی و انقلابات توده های مردمی را رهبری و هدایت کند و... نظریه پردازی هایی صورت می گرفت و از طرف قدرت های استعمارگر و امپریالیسم فرهنگی یک جنگ تمام عیار علیه اسلام دنبال می شد. علاوه بر همه ی این ها برای دور ساختن اسلام از زندگی جامعه رژیم سکولار و کمالیست به شکل سیاست حکومتی همه ی نهادها و سازمان هایش را بسیج کرده بود. همه ی این ها عوامل مهمی بودند که بستر به وجود آمدن حزب الله را فراهم ساختند.

از همه مهم تر؛ در ابتدا رهبران و پیشوایان و کادر مؤسسان و بنیانگذاران حزب الله و سپس همه ی کسانی که مخلصانه، آگاهانه، و دلسوزانه در آن دوره ی زمانی در گروه های اسلامی فعالانه خدمت می کردند، بر روند بدی که در آن دوره اسلام گرایان گرفتار آن شده بودند و چالش هایی را که با آن مواجه بودند، آگاه بوده و می دیدند. در آن مقطع برای پیدا کردن راه حل مشکلات و معضلات و برای پشت سر گذاشتن آن دوره ی بحرانی که به شکل جدی آزار دهنده بود، هم نظری و هم عملی تلاش های زیادی انجام می گرفت.

مشکلات، معضلات و چالش‌هایی که جامعه‌ی مسلمان و مبارزان آن دوره با آن مواجه بودند از راه و روش‌های اتخاذ شده در آن زمان نشأت می‌گرفتند. به همین خاطر، همه اتفاق نظر داشتند که باید در مبارزه و تشکیل یک جنبش و سازمان از روش نبوی که پیامبر در مبارزه اش پیاده کرده است دنبال و پیروی شود. مهم‌تر از همه چون سازمان یافتن و مبارزه کردن به شکل سازمانی یک امر و فریضه‌ی اسلامی است، باید با درک این مسئولیت و انجام تکلیف شرعی وارد این زمینه شد.

به همین دلیل، قبل از این که شروع به تأسیس سازمان شود، بررسی‌ها و تحقیقات درباره‌ی جریان‌هایی که در طول تاریخ در جهان اسلام چه‌انهایی که تداوم داشته و چه‌آنهايي که تداوم پیدا نکرده بودند و همان‌طور درباره‌ی سازمان و نهضت‌هایی که تازه به صحنه‌ی مقاومت گام گذاشته بودند؛ انجام گرفت. در کنار این‌ها سازمان و نهضت‌هایی که در سطح بومی و منطقه‌ای وجود داشتند، وضعیت ساختاری و اندیشه‌ی آنها، روش‌های تبلیغ و مبارزه، موفقیت و ضعف‌های به دست آمده از عملکردهایی که تا به آن روز به صحنه‌ی عمل گذاشته بودند، مورد تحقیق و بررسی قرار گرفت. در نتایج این تحقیقات، بررسی‌ها و مشاهده‌ها به این باور رسیده‌اند که باید در منطقه‌ی ما یک جنبش جامع و فراگیری که بتواند به نیازهای مسلمانان جواب‌گو باشد تأسیس شود. بعد از همه‌ی این اقدامات با ایمان، اطمینان، قاطعیت و با مسئولیت‌تعبّد، دست به همچنین کار سنگین، حسّاس و مهمی زده شد.

در نتیجه، روند تشکیل سازمان جدیدی آغاز شد. سازمانی که بتواند برای مشکلات و چالش‌های آن دوره که مسلمانان با آن مواجه بودند راه‌حلی باشد، از هدر رفتن فعالیت‌های اسلامی جلوگیری کند و به دلیل وضعیت نابه‌سامان، بحرانی و سرگردانی شرایط آن روز مانع استحاله‌ی بسیاری از مسلمانان دلسوز و صمیمی باشد. در پی گام‌هایی که در راستای این ایمان و آرمان‌ها برداشته شد، سازمان حزب الله به یاری خداوند به صحنه‌ی مقاومت گام نهاد.

تأسیس سازمان حزب الله

برای عبور از بحث‌های بی‌پایان و بی‌ثمر و از چرخش به دور خود، دوری جستن از کارهای ناقص، نادرست و اشتباه،

رهبران و بنیانگذاران حزب الله تصمیم بر تأسیس این سازمان را گرفتند. این سازمان از یکدلی مسلمانانی حیات یافته بود که تنها در بستر تقوا، ایثار، اخلاص و اخوت اسلامی گرد هم آمده بودند. سازمانی که بتواند انتظار و توقع مسلمانان را برآورده کند؛ منحصر به فرد و مستقل باشد؛ و در هر مسئله ای، معیار اسلام و عصر حیات پیامبر را اساس و الگوی کار خود قرار دهد. این چنین شد که سازمان حزب الله در سال 1979 به رهبریت شهید حسین ولی اغلو در شهر باتمان تأسیس شد.

این مسلمان ها با حلقه های درسی اندک شمار که از هسته ی اصلی متشکل بود، دست به کار شدند. در این برهه ی زمانی؛ با صبر، اخلاص، مصمّم و با دنبال کردن جدی خط مقاومت، مثل حلقه های بهم تنیده انسجام یافته و بدون خستگی و یأس با عشق و هیجان؛ کارهایشان را پیش بردند و به یاری خداوند متعال به این روزها رسیدند.

راه و روش مبارزه ی سازمان حزب الله

در مبارزه و فعالیت های اسلامی راه و روشی که باید دنبال شود، از دیر باز در میان اسلام گرایان مورد بحث واقع بوده است. مسلمانانی که در نقاط مختلف دنیا مبارزه و فعالیت های اسلامی انجام می دهند، با تأثیر پذیری از شرایط و موقعیت خاص خود که در آن قرار دارند راه و روش های مختلفی را در پیش می گیرند. سازمان حزب الله هم بر این باور است که رسول الله علیه الصلاة و السلام در مبارزه و دعوت به اسلام روشی را عرضه کرده، و مسلمانان نیز باید این روش را در مبارزه ی خود الگو و مبنا قرار دهند. بر اساس این باور و بینش، روش نبوی را که در راست و حق بودنش هیچ شکی ندارد، اساس و الگوی مبارزه و فعالیت های خود قرار داده است.

نصوص اسلام، عقل و واجبات زمان، اقتضاء می کند که برای ادامه یافتن مبارزه، گرایش جامعه به سوی اسلام و تأسیس حکومت اسلامی به یک نهضت و جنبش که روش پیامبر را دنبال می کند و آن را سرمشق کارهای خود قرار می دهد، نیاز دارد.

سازمان حزب الله از بدو تأسیس، در راستای این باور، دیدگاه و بینش گام برداشته و مبارزه اش را تا به امروز بر این اساس و معیار ادامه داده است.

"مسلماً برای شما در زندگی رسول خدا سرمشق نیکویی بود، برای آنها که امید به رحمت خدا و روز رستاخیز دارند و خدا را بسیار یاد می‌کنند." (الاحزاب 21)

سازمان یافتن به شکل جنبش امری اسلامی است

قرآن کریم و به عنوان منشأ، سرچشمه و بیانگر و پیامبر علیه الصلاه و السلام و سنتش برای هر مسلمانی معیار و منبع می باشد. مسلمانان باید زندگی فردی و اجتماعی خود را طبق قرآن و سنت پیامبر تنظیم کنند. این هم فقط در جامعه ی اسلامی و زیر سایه ی حکومت اسلامی امکان پذیر است. بدون تشکیل یک سازمان و نهضت، دست یابی به حکومت اسلامی تحقق نمی یابد. بدین سبب مسلمانان باید با تشکیل جماعت و یا سازمانی قدرت یافته فعالیت هایشان را پیش ببرند و مبارزه کنند. حکومت اسلامی، ثمره ی مبارزه ی یک جماعت سازمان یافته است، نهایت و پایان یک مبارزه نیست. مبارزه به شکل سازمان یافته مسئولیتی است که قرآن و سنت آنرا بر دوش مسلمان ها گذاشته است. بدین سبب تشکیل سازمان توسط مسلمان ها بر اثر تحمیل شرایط و اقتضاء زمان نیست، بلکه بالعکس امر خود اسلام است.

"باید از میان شما، جمعی دعوت به نیکی، و امر به معروف و نهی از منکر کنند! و آنها همان رستگارانند. (آل عمران 104)"

یاری خداوند همراه با جماعت است. (ابو داوود)

همه ی پیامبران علیهم السلام و به خصوص خاتم النبیین علیه الصلاه و السلام رهبران هدایتند که نمونه ی مبارزه ی سازمان یافته شان نه تنها برای مسلمان ها بلکه برای همه ی جامعه ی بشری الگو و سرمشق می باشد. مسلمانان در هر عصر و مقطع زمانی، در همه عرصه های زندگی و در هر شرایطی باید اینها را الگو قرار داده و طبق آنها عمل کنند.

هدف سازمان حزب الله

هدفی که در مبارزه ی اسلامی در نظر گرفته می شود؛ فرد مؤمن، خانواده ی مؤمن، جامعه ی مؤمن و در نهایت حاکمیت اسلام بر جامعه و تأسیس حکومت اسلامی است. در نتیجه ی این مبارزه آرزو می شود همه ی انسان ها عقیده ی توحید را داشته باشند و در این راستا تبلیغ و دعوت انجام می گیرد، اما اصل و هدف نهایی از این مبارزه برقراری حاکمیت اسلام است.

برداشتن موانع موجود بر سر راه تبلیغ و دعوت به اسلام و آزادانه زندگی کردن هر فرد بر اساس عقاید و آیینش در روند مبارزه ای که به حکومت اسلامی ختم می شود در اهداف سازمان حزب الله قرار دارد. پیامبر علیه الصلاة و السلام زمانی که در مدینه حکومت اسلامی را تأسیس کرد، اکثر جامعه ی مدینه متشکل از مسلمان ها نبود. غیر مسلمین طبق اعتقادات و عباداتشان آزادانه زندگی می کردند، ولی قدرت و حکومت در دست مسلمان ها بود.

"همان کسانی که هر گاه در زمین به آنها قدرت بخشیدیم، نماز را برپا می‌دارند، و زکات می‌دهند، و امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند، و پایان همه کارها از آن خداست!" (الحج 41)

مسأله ی کُرد و کردستان

"ای مردم! ما شما را از يك مرد و زن آفریدیم و شما را تیره ها و قبیله ها قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید؛ گرامی‌ترین شما نزد خداوند با تقواترین شماست؛ خداوند دانا و آگاه است!" (الحجرات 13)

کردستان، نام سرزمینی است که دارای سابقه ای تاریخی می باشد و با اثبات اسناد تاریخی، در طول تاریخ، کُردها بر

روی آن زندگی کرده اند. امروز در این سرزمین از اقوام و نژاد های دیگر هم کسانی موجودند و کردستان میهن مشترک همه ی این انسان ها است.

با اسلام آوردن مردم کُرد، سرزمین کردستان جزء لاینفک اُمّت و سرزمین های اسلامی گشته است. در سرزمین کردستان مقاومت هایی که کُردها برای خدمت به اسلام و برای اعتلای کلمة الله انجام داده اند و حوادثی که در این سرزمین رخ داده نشان می دهد که در طول تاریخ کرد ها داوطلبانه، دانسته و با مسؤولیت اسلامی همیشه به یک پارچگی اُمّت وفادار مانده و برای حفظ یک پارچگی آن، هر نوع از خود گذشتگی را نشان داده اند.

برای حزب الله، تأسیس یک اُمّت واحد آرزویی مقدّس و آرمانی بزرگ است. امّتی که عدالت و حدود الهی بر آن حاکم است؛ مسلمان ها با درک و بینش اُمّت گرایی، دست به دست هم داده تا کسی مورد ظلم و تبعیض قرار نگیرد، همه بر مبنای آفرینش تساوی و برتری را در تقوا بدانند، هیچکس بر دیگری برتری نجوید و برای هیچکس به خاطر زبان، رنگ، اسم، سرزمین و یا اینکه به خاطر منسوبیت قومی و خانوادگی برای خود برتری قائل نشود و یا بالعکس به خاطر داشتن این ویژگی ها و یا خصوصیات هیچکس تحقیر و حقش ضایع نشود. با این ویژگی ها یک اُمّت متحد که عدالت الهی و حدود الله بر آن حاکم باشد، از آرزوهای بلند و مقدّس حزب الله است.

حزب الله برای رسیدن به این آرزو و آرمان، مبارزه کردن را از ملزومات عقاید اسلامی و اسلام ناب محمدی می داند. در این راه رنج بردن، شکنجه دیدن و شهید شدن را افتخار می داند. تا به حال بر این اصول بوده و از این به بعد هم با پایبند بودن به این آرمان ها و ارزش های مقدّس و در این راه مبارزه و مقاومت کردن را شرف و افتخار خواهد دانست. این دیدگاه، نگرش و فهم اسلامی و نیز تکلیف شرعی حزب الله می باشد.

سازمان حزب الله؛ مشکلات و مسئله ی مردم مظلوم و مستضعف کُرد را تنها مشکل مسلمانان کُرد ندانسته بلکه ازهر قومی هم که باشند مشکل همه ی مسلمان ها و امت اسلام می داند. زیرا مردم مسلمان کُرد، از اعضاء امت اسلامی هستند. به همین خاطر ظلم، انکار، فشار و بی عدالتی که در حق مردم کُرد صورت می گیرد را قبول نکرده و در حدّ توان و امکاناتش علیه این بی عدالتی ها مبارزه کردن را وظیفه ی خود می داند. برای حلّ و فصل این قضیه بر مبنای عدالت اسلامی اعتقاد دارد باید همه ی مسلمان ها، این معضل را در دستور کار خود قرار دهند و مشکل خود بدانند.

"و از آیات او آفرینش آسمانها و زمین، و تفاوت زبانها و رنگهای شماست؛ در این نشانه‌هایی است برای عالمان!" (الروم 22)

سازمان حزب الله ارزیابی، تحلیل و بررسی این مسئله را در چارچوب جهان بینی اسلامی دانسته و برای به راه حل رساندن آن بر مبنای اسلام، مبارزه کردن را وظیفه ی خود و تکلیف شرعی و سازمانی خود می داند.

حزب الله برای تضمین حق انسانی و اسلامی مردم کُرد، بر این باور است که گزینه های "راه حل در چارچوب قانون اساسی، خود مختاری، فدراسیون و استقلال" را می توان مورد بحث و بررسی قرار داد . مردم کرد برای انتخاب هر یکی از این ها آزادند. حزب الله در این خصوص از لحاظ اسلامی ایرادی نمی بیند. ولی راه حل مورد نظر این است که، مردم مسلمان کُرد برای زندگی کردن مطابق اعتقاد و فرهنگ شان و به دست آوردن حق و حقوقشان در سایه ی یک حکومت اسلامی دارای اختیار می باشند.

دیدگاه حزب الله به سازمان ها، جنبش ها و گروه های اسلامی

سازمان حزب الله براساس اعتقاد اسلامی و مبنا و اصول تشکیلاتی خود، همواره رژیم های ظالم و طاغوتی را دشمن دانسته و به دوستی و برادری مابین سازمان، گروه ها و جنبش های اسلامی اهمّیت زیادی قائل بوده است.

سازمان حزب الله؛ همه ی سازمان، گروه ها و جنبش هایی را که برای حاکمیت اسلام خدمت می کنند و گروه هایی که در مسائل اعتقادی و عملی با اصل نصّ اسلامی و احکام الهی مغایرتی نداشته باشند و زیر سلطه ی قدرت های غیر اسلامی منطقه ای و یا بین المللی قرار نگرفته اند و دوست مسلمان ها و دشمن رژیم های استبدادی هستند را برادران خود می داند. همچنین در چارچوب حقوق برادری که اسلام تعیین کرده، روابط صمیمانه ای برقرار کردن با این سازمان و نهضت ها و در راه خدمت به اسلام بر اساس تقوا و کار نیک همکاری کردن با آنها را مسؤولیت اسلامی و تکلیف شرعی می داند.

"و باید با یکدیگر در نیکوکاری و تقوا کمک کنید نه بر گناه و ستم کاری. و از خدا بترسید که عِقاب خدا سخت است. (المائدة 2)"

وحدت از دیدگاه حزب الله

سازمان حزب الله اعتقاد دارد که کشورها، سازمان ها و گروه های اسلامی که در راستای یک هدف و یک آرمان مبارزه می کنند و در مسائل اصلی باهم مغایرتی ندارند، باید در چارچوب حقوق اسلامی جمع شوند، در زیر یک سقف، ساختاری تشکیل دهند و قدرت و توانشان را یکی کنند. ولی برای تحقق این چنین هدفی و به خاطر ماندگاری و تداوم این وحدت باید این کار داوطلبانه با مسؤولیت پذیری و بر پایه ی اصول و مبنا شکل بگیرد.

در شرایطی هم که این وحدت به شکل تعریف شده و ایده آل صورت نگیرد، باید مسلمان ها و نهضت های اسلامی با مراعات کردن حقوق برادری با هم تعامل و در برابر دشمنان اسلام به شکل قدرتی واحد همکاری داشته باشند.

حزب الله، به عنوان یک سازمان، از روز آغاز تأسیس تا به امروز در این راستا سعی و تلاش کرده است. هیچ وقت طرز تفکر "فقط سازمان ما حق است و بقیه ی سازمان و گروه ها باطل هستند" نداشته اند. کسانی را که دارای این چنین تنگ نظری و تفکرات هستند را نیز قبول ندارد.

"و همگی به ریسمان خدا، جنگ بزنید ، و پراکنده
نشوید!....." (آل عمران 103)

نگرش حزب الله به سایر سازمان ها و جنبش ها

سازمان حزب الله؛ با سازمان ها و جنبش های کردستان و یا سایر مناطق و اقوام دیگر که با اسلام و مسلمان ها دشمنی نمی ورزند، از حق مشروع و بجای ملت های مستضعف دفاع می کنند و مبارزه ی خود را در این راستا اعلام داشته اند؛ بر اصول و معیارهای اسلامی روابط برقرار می کند.

سازمان حزب الله؛ تفکر و اعتقاداتشان هر چه باشد؛ درگیر شدن، به وجود آوردن تنش و یا اختلافات بیجا و غیر ضروری با هیچ یک از جنبش، حزب، سازمان، گروه و یا تشکلات سیاسی را هم برای خود و هم برای دیگران مفید و مناسب نمی بیند. درگیر شدن و ایجاد تنش با ساختار هایی که در برابر ظلم و بی عدالتی مبارزه می کنند را به نفع رژیم های مستبد و به ضرر گروه های درگیر می داند. ولی آسیب رساندن به اسلام و مسلمین و یا حملاتی که موجودیتش را هدف قرار دهد، نمی پذیرد. در چنین وضعیتی بر مبنای اسلام و قانون متعارف بین الملل به دفاع از خود برمی خیزد و به همه ی تدابیری که لازم می داند دست می زند.

شناسنامه ی سازمان حزب الله

نام..... حزب الله

تاریخ تأسیس..... 1979

رهبر بنیانگذار..... حسین ولی اوغلو

پرچم..... متعاقباً اعلام خواهد شد.

سرود..... متعاقباً اعلام خواهد شد.

نهادهای اصلی حزب الله

سازمان حزب الله از چهار نهاد اصلی متشکل است.

1- نهاد رهبری

2- شورای اجرایی مرکزی

3- مجلس شورای اسلامی

4- نهاد نظم و بازرسی

ساختار، تشکیل و کارکرد این نهاد ها در آئین نامه ی سازمان تبیین شده است.

عضویت

سازمان حزب الله؛ از مسلمانان غیور و فداکاری تشکیل شده است که اسلام را دین و نظام زندگی، قرآن و سنت را قانون، رسول الله علیه الصلاة و السلام را پیشوای مطلق و سازمان را رهبر می دانند.

هر فردی که اعتقاد، آرمان، هدف و روش مبارزه ی سازمان را بپذیرد می تواند عضو حزب الله باشد. در به کار گیری مسئولین و گماشتن افراد به کار؛ ایمان، تقوا، عمل صالح، اخلاق، صبر، ایثار و فداکاری، لیاقت، تجربه و استعداد، عامل های تعیین کننده هستند. حزب الله همه ی مسلمانان غیور و فداکاری را که با خود هم باور و هم اندیش هستند و اصول و مبنای سازمان را می پذیرند را در زیر یک سقف دعوت به مبارزه می کند.

اصول کلی

1- هدف از آفرینش، عبادت به خداوند است. غایت مسلمان ها به دست آوردن رضای الهی است. سازمان حزب الله، برای ادای تکلیف بندگی که در چارچوب قرآن و سنت معین و تعریف گشته، تأسیس شده است.

2- سازمان حزب الله، برای مشروعیت بخشیدن به فعالیت های که در راستا و براساس ایمان، اندیشه، آرمان و اهدافش انجام می دهد و از این به بعد انجام خواهد داد، قرآن و سنت را الگو و معیار قرار می دهد. قرآن، قانون اساسی سازمان حزب الله و دستور حیات آن است.

3- سازمان حزب الله، درحالی که خود را وارث رهبران و نهضت های اسلامی که در طول تاریخ آمده اند می داند، لیکن سازمانی مستقل است و پیرو و دنباله رو هیچ سازمان، جماعت، طریقت، حزب، جنبش و یا ساختار سیاسی نمی باشد. نیرو و توانش را از ایمان به خداوند متعال و از یکپارچگی مسلمانان متقی می گیرد.

4- سازمان حزب الله، نسبت به امکاناتش چه در سطح فردی و چه در سطح سازمانی عمل کردن به امر به معروف و نهی از منکر را یک تکلیف می داند. همه ی فعالیت هایی را که در راستای اعتلای کلمه الله انجام می دهد را جهاد در راه خدا قبول کرده و از این جهت ارزیابی می کند.

5- سازمان حزب الله، با در نظر گرفتن بستر و شرایط روز، بنا بر نیاز و مقتضای زمان و مکان از همه ی ابزارهای مشروع استفاده می کند. اعتقاد دارد که هدف وسیله را توجیح نمی کند. باید به اهداف اسلامی، تنها با وسایل مشروع دسترسی پیدا شود. به ابزار و راه های غیر اسلامی متوسل نمی شود. در هدف، راه و روش هایش خط نبوی را اساس می گیرد.

6- با اینکه فعالیت های انبوه سازمان حزب الله بیشتر در کردستان شمال است ولی حوزه ی فعالیت هایش کلّ ترکیه را دربر می گیرد.

7- هدف نهایی سازمان حزب الله در کلّ دنیا، جهانی عاری از ظلم، شرک، بی عدالتی، استثمار، عبودیت بنده ها به بندگان دیگر و درنهایت، تأسیس یک حکومت اسلامی که متناسب با هدف آفرینش و فطرت انسان است که منبع و اساس آن، قرآن مبین و سنت نبوی می باشد.

8- حفظ و تأمین امنیت جان، مال، دین، نسل و عقل انسان ها از اهداف آیین اسلام و حاکمیت اسلامی است. سازمان حزب الله در راستای این مبانی، حفظ و تأمین حق و آزادی اقلیت های دینی و قومی را یک واجب اسلامی می داند.

9- سازمان حزب الله؛ همه ی رژیم ها و سیستم هایی را که قرآن در آن حاکمیت ندارد و منبع مشروعیتش را از قرآن نمی گیرد، غیر اسلامی می داند. افرادی را که در سیستم های غیر اسلامی صاحب منصب هستند بر مبنای اعمال، موقعیت و وضعیت خاص شان ارزیابی می کند، به همین دلیل تکفیر کل این افراد را تصویب و قبول نمی کند.

10- سازمان حزب الله؛ از اصول و ارزش های اسلامی عقب نشینی نمی کند. نسبت به توان و امکاناتش در برابر تهاجمات صورت گرفته به مقدّسات اسلامی می ایستد. حفظ عقیده و ارزش های اسلامی، از آرمان و اهداف تأسیس سازمان حزب الله است.

11- سازمان حزب الله؛ با اینکه منشأ اصلی اش اهل سنت می باشد، اما مسائل اختلافی که در تاریخ صورت گرفته را در دستور کار خود قرار نمی دهد و آنها را به تاریخ می سپارد. از مسائل و بحث هایی که بین مسلمان ها به تفرقه و اختلاف منجر می شود، اجتناب می کند. کسانی که برعکس عمل می کنند و این مسائل را در دستور کار خود قرار می دهند را به بررسی و کوشش برای حل مشکلات اصلی امت فرا می خواند. با دید برادری به اهل قبله می نگرد. دربرابر قدرت های کفر که با استفاده از اختلاف شیعه - سنی سعی دارند امت را به جان یکدیگر بیندازند، می ایستد.

12- سازمان حزب الله؛ مذهب هایی را که بین امت در سطح کلی پذیرفته شده و در دایره ی اسلام ارزیابی شده اند را قبول دارد. مذهب گرایی و فرقه گرایی نمی کند. عمل کردن هر فرد مسلمان به مذهبی که آن را قبول کرده و تابع آن شده را یک امر عادی می بیند. در صورتی که اهل تحقیق نباشد تابع بودن هر فرد به یک مذهب را، ضروری می داند.

13- سازمان حزب الله؛ از همه ی اجتهاد و فتواهایی که در دایره ی اسلام بیان شده و به نفع و مصلحت امت باشد و

مشکلات جنبش‌ها و حکومت‌های اسلامی را حل و فصل کند، استفاده می‌کند. در این باره خود را تنها با یک مذهب و اجتهادی محدود نمی‌کند.

14- سازمان حزب الله؛ برای تفهیم و پیاده کردن احکام اسلامی؛ از همه‌ی علمایی که در چارچوب قرآن و سنت آثاری ارائه کرده‌اند، استفاده می‌کند. جریان و تفکراتی چون عقل‌گرایی، معال‌گرایی، تکفیر‌گرایی و نژاد پرستی که با اصل اسلام مغایرت دارند را رد می‌کند.

15- سازمان حزب الله؛ مبارزه و مقاومت کردن برای آزادی اولین قبله‌ی مسلمانان مسجد الاقصی و قدس شریف را یک تکلیف شرعی می‌داند. همه‌ی سازمان و جنبش‌هایی که برای این اهداف می‌جنگند و مبارزه می‌کنند را، در حد توان و شرایط خود کمک می‌کند و با آنها همکاری می‌نماید.

16- سازمان حزب الله؛ به اشغال هیچ یک از سرزمین‌های اسلامی رضایت نمی‌دهد و قائل نمی‌شود. برای آزاد سازی آنها از چنگال اشغال‌گران مبارزه کردن را واجب می‌داند و مسلمانانی را که در این راستا مبارزه می‌کنند، نسبت به امکاناتش یاری می‌کند.

17- سازمان حزب الله؛ جزئی از نهضت جهان شمول اسلامی است. با درک شعور امت، به مشکلات مسلمانان جهان با نگاه یکپارچگی امت اسلامی می‌نگرد. در هر جای دنیا باشند از آزادی و استقلال همه‌ی مسلمانان و از یکپارچگی سیاسی امت اسلام حمایت می‌کند.

18- به موجب آیه‌ی "این امت شما یک امت واحد است، پس مرا عبادت کنید"؛ امت، از هر قوم و نژادی که باشند، نام مشترک همه‌ی مسلمانان جهان و نشان یکپارچگی آنان است. به همین دلیل سازمان حزب الله از لحاظ انتسابی بر امت تأکید می‌کند.

19- سازمان حزب الله؛ وجود همه‌ی اقوام را قبول دارد. تنوع اقوام را همانند بیان خود قرآن، آیه خداوند تبارک و متعال می‌داند. برتری هیچ نژادی بر دیگری را نمی‌

پذیرد. باور دارد که برتری در تقواست. هر نوع نژادپرستی و تعصب جاهلی را که امت را از هم می پاشد، رد می کند. زبان، نژاد و رنگ شان هر چه باشد همه ی انسان ها را در برابر قانون مساوی می بیند.

20- " زبان ها از آیات خداوند هستند." سازمان حزب الله؛ باینکه وجود همه ی زبان های زنده را قبول دارد، استفاده کردن از زبان جامعه ای که در آن مبارزه می کنند را ترجیح می دهد. برای رسمی شدن زبان کُردی در همه ی حوزه ها به خصوص در حوزه ی آموزش و پرورش و برای ارائه شدن خدمات با زبان کردی، در همه ی عرصه ها تلاش می کند.

21- سازمان حزب الله؛ به اعتقاد و آیین هیچ کسی دخالت نمی کند. هرکس طبق دین و آیینش در باور کردن و زندگی کردن آزاد است. هیچ کس برای ایمان آوردن به اسلام و یا آیین و اعتقاد دیگری و یا تغییر اعتقاد و باورهایش مجبور نمی شود و تحت فشار قرار نمی گیرد. به کتاب و آیین های غیر از اسلام، بر مبنای معیاری که اسلام تعیین کرده است برخورد می شود.

22- سازمان حزب الله؛ آسایش و رفاه مردم را آسایش و رفاه خود می داند، امکانات و قدرت خود را نیز قدرت و امکانات مردم می داند. با شریک شدن در حزن و شادی مردم از خواسته ها و آرزوهای مشروع آنان حمایت می کند. در عین حال برای تحقق منافع عمومی جامعه و برای حفظ آن به تکلیفش عمل می کند.

23- سازمان حزب الله؛ در ارتباطات بین المللی و معاهدات و توافقات هایی که خودش قرار دارد مصلحت اسلام و مسلمین را در نظر می گیرد. هنگامی که در این مناسبت ها مشکلات و اختلافاتی رخ دهد طبق احکام اسلامی عمل می کند. در صورتی که منشور و یا توافقات های نهاد های بین المللی با اسلام مغایرتی داشته باشند قبول نمی کند.

24- برای اینکه سازمان حزب الله بتواند به صورت اصیل و مستقل به مبارزه اش ادامه دهد و از شر دشمنان اسلام محفوظ بماند و بتواند در چارچوب معیار اسلام و با اختیار

خود تصمیماتش را بگیرد و فعالیت هایش را در بستر امن ادامه دهد نهاد های اصلی و مقامات تصمیم گیر را تا وقت مناسبی که خودش صلاح می داند مخفی نگه دارد.

25- سازمان حزب الله؛ در عملکرد همه ی نهاد های خود؛ شورا و مشورت را اساس کار قرار می دهد. تصمیمات سازمانی، در نهادهای مربوطه با مشاوره گرفته می شود. در عین حال در دستورات، کارکرد و گماشتن افراد؛ عدالت و لیاقت را اساس قرار می دهد.

26- سازمان حزب الله؛ فرهنگ، سنت و رسومات جامعه ای را که با نصوص اسلام مغایرتی ندارند می پذیرد. از فعالیت هایی که برای حفظ، استمرار و توسعه دادن به این نوع سنت و فرهنگ ها حمایت می کند.

27- سازمان حزب الله؛ احیاء مؤسسه های اسلامی و برای باز گرداندن آنها به هویت اصلی یشان و کارایی آنها را یکی از وظیفه های خود می داند. به این منظور برای زنده کردن و کارایی مساجد و حوزه های علمیه در حد مطلوب که مرکز عبادات، علم، فرهنگ و پرورش اسلامی هستند تلاش می کند.

28- سازمان حزب الله بر این باور است که؛ خانم ها، در پرورش نسل ها، نقش به سزایی دارند. برای به وجود آمدن فرد و جامعه ای سالم به تعلیم و تربیت خانم ها اهمیت می دهد. چون خانم ها نیز مثل آقایان مسئولیت های شرعی و تکالیف اسلامی دارند، باید در تمام عرصه های مبارزه، نقش فعالی داشته باشند. خانم های مسلمان در چارچوب حدود و حقوقی که اسلام برای آنان مشخص کرده می توانند هر نوع فعالیتی داشته باشند.

29- سازمان حزب الله؛ برای تعلیم و تربیت کودکان و جوانان اهمیت ویژه ای قائل است. برای پرورش یافتن نسل جوان با تعلیم و تربیت اسلامی، همه ی امکاناتش را بسیج می کند. برای مصون ماندن نسل جوان از یک زندگی غیر اسلامی تحمیلی، با به دست آوردن درک و شعور اسلامی، دست به هر نوع تلاش و کوشش مشروعی می زند.

30- سازمان حزب الله؛ برای حلّ مشکلات اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی و آموزشی و پرورشی جامعه نسبت به امکانات و توانش تلاش های لازم را انجام می دهد و در این باره فعالیت ها و سازماندهی های لازمه را تشویق کرده و از آنها حمایت می کند. عرضه شدن دانش و فن آوری مفید به خدمت بشر را در دستور کار خود دارد. پژوهش، تحقیقات و تفحص های علمی را حمایت می کند.

31- سازمان حزب الله؛ پیشرفت ها، تغییرات و نوآوری هایی که به اقتضاء زمان و شرایط به وجود می آیند در چارچوب اصل و اساس اسلام ارزیابی و بررسی می کند. نسبت به توان و امکاناتش آنهایی که مناسب هستند را به خدمت جامعه عرضه می نماید. ساختار تشکیلاتی و فعالیت های خود را با اقتضای زمان و مکان در همه ی صحنه ها در سطح نوین و امروزی نگه می دارد.

32- سازمان حزب الله؛ شهادت، زندان و مهاجرت را نتیجه ی سیر طبیعی مبارزه دانسته و بنابراین رسیدگی و رفع مشکلات خانواده های شهدا، زندانیان و مهاجران را یکی از وظیفه های اصلی خود می داند.

33- سازمان حزب الله؛ به هنر و آثار هنری، در چارچوب معیارهای اسلامی برخورد می کند. از توسعه ی تمام رشته های هنری که اسلام آن را منع نکرده باشد حمایت می کند.

34- سازمان حزب الله؛ باور دارد که باید منابع زیر زمینی و خدا دادی سرزمین های اسلامی از تصرف بیگانگان نجات پیدا کند و در به کار گیری آن، از هر نوع استفاده ی ناعادلانه و ناصحیح جلوگیری شود و متناسب با نیازمندی ها و مصلحت امت استفاده شود.

35- در هر دوره، هر مقطع زمانی و هر مرحله ی جدید که فعالیت ها تنوع پیدا می کنند، باید متناسب با آن شیوه و روش نو، فعالیت های جدید صورت گیرد. در این راستا لازم است برای مشروعیت یافتن رفتار و کردارهای جدید این فعالیت ها با مجوز جماعت و زیر نظر نهادهای مربوطه اجرا گردد.

36- سازمان حزب الله؛ هم به صورت فردی و هم به صورت تشکیلاتی، متعهد و پایبند به مفاد ذکر شده در این مانیفست می باشند. هر کسی که در صف مبارزه قرار گیرد و به عضویت سازمان در آید، به عنوان پذیرنده ی این مانیفست محسوب می شود. در فرایند اجراء یک فعّالیت، اگر ثابت شود که این کار با قرآن و سنّت مغایرت دارد؛ دست کشیدن و یا تغییر دادن این عمل طبق نصوص اسلامی انجام خواهد گرفت.

37- به مقتضای زمان و شرایط و با موافقت نهادهای ذیصلاح جماعت حزب الله، این مانیفست را می شود به روز کرد.

وآخر دعوانا أن الحمد لله ربّ العالمین.